GE-HÅNDBOKA · RUTINE · 2.06 TRANSPORT OG FRAKT

Lastsikring av gods

Dokumentnr.	GE-2.06-01 R
Type	Rutine
Kapittel	2.06 Transport og frakt
Gjelder for	Alle lastebilsjåfører og maskinkjørere i Gjerdalen og hos underentreprenører som frakter gods, maskiner og utstyr med kjøretøy over 3 500 kg
Revisjon / dato	Rev. 01 · Utkast
Utarbeidet av	HMS- og kvalitetsleder
Godkjent av	Daglig leder
Krav og grunnlag	ISO 45001 8.1; Vegtrafikkloven; Forskrift om bruk av kjøretøy §§ 3-2, 3-2a, 3-3 og 5-7 til 5-10
Erstatter	SmartDok 0206-050 R

1. Formål og omfang

Rutinen skal sikre at transport av gods gjøres forsvarlig, og at sjåføren har den veiledningen og dokumentasjonen som trengs før lasting og under transport. Den gjelder all transport av gods med kjøretøy over 3 500 kg.

Typisk last hos Gjerdalen er maskiner og anleggsutstyr, krokløftcontainere og flak, betongelementer, kabeltromler, rør og kummer.

2. Ansvar

Rolle	Ansvar
Daglig leder	Sørger for at Gjerdalen har egnet sikringsutstyr, og at lastsikringsplaner finnes når det er dokumentasjonsplikt.
Transportleder	Planlegger transporten, vurderer dokumentasjonsplikt og særtransport, og sørger for at sjåføren har lastsikringsplan og eventuelt dispensasjonsvedtak før lasting.
Lastebilsjåfør	Sikrer lasten, kontrollerer før avreise og underveis, og registrerer avvik.

3. Arbeidsgang

Arbeidsflyten er: planlegg transporten → vurder risiko og dokumentasjonsplikt → lag eller velg lastsikringsplan → kontroller sikringen → gjennomfør transporten → registrer avvik når de oppstår.

3.1 Planlegging av transport

Før transporten vurderes

- type gods, vekt, mål og tyngdepunkt,
- hvilken sikringsmetode som passer: direktesikring, blokkering eller binding (nedspenning),
- om transporten krever dokumentasjon etter forskrift om bruk av kjøretøy § 3-2a.

3.2 Vurdering av dokumentasjonsplikt

Gjerdalen skal sørge for at sjåføren har nødvendig veiledning og dokumentasjon når transporten gjelder gods med høy transportrisiko, eller transport som har særskilte krav i forskrift om bruk av kjøretøy. Vurderingen dokumenteres på skjemaet for lastsikring (SmartDok 0206-050 B).

3.3 Lastsikringsplan

Når det er dokumentasjonsplikt, skal sjåføren ha tilgang til en dokumentert lastsikringsplan før lasting. Planen beskriver

- plassering av lasten,
- nødvendig sikringsutstyr,
- sikringsmetode,

- eventuelle særskilte krav til transporten.

3.4 Kontroll før avreise

1. Lasteplanet er rent og fritt for is, snø, olje og løse gjenstander.
2. Sikringsutstyret er egnet og uskadet: stropper, kjettinger, strammere og kiler. Skadet utstyr tas ut av bruk.
3. Låsene for krokløft og container er funksjonstestet.
4. Støtter og understøttelser er tilgjengelige ved elementtransport.

3.5 Sikringskrefter

Sikringskreftene beregnes med disse akselerasjonsfaktorene (andel av lastens vekt):

Retning	Fremover	Bakover	Sideveis
Akselerasjonsfaktor (a)	0,8	0,5	0,5

Faktorene gjelder lastebil og tung henger, jf. forskrift om bruk av kjøretøy § 3-3. For lettere kjøretøy, for eksempel varebil, er faktoren fremover 1,0.

3.6 Betongelementer

- Elementene skal ha godkjent understøttelse (svillestokker eller bærebjelker etter leverandørens anvisning).
- Bruk minst to direktesikringer per element, festet i godkjente løftepunkter.
- Kontroller etter hvert element at det ikke har rotert og ligger plant.

3.7 Krokløftcontainere og flak

- Containeren låses i alle fire hjørnelåsene før avgang. Kontroller visuelt.
- Container på henger låses med spyd bak på hengeren, stoppeklosser bak, lås foran på hengeren og kjetting mellom container og flak.
- Krokens posisjon kontrolleres fra førerhuset, med kamera eller fra bakken.
- Flak på bilen låses med lås bak på bilen og skal stå fast i kroken.
- Containere med flytende last: sjekk at luker og ventiler er lukket.

3.8 Kabeltromler

- Trommelen stilles med aksen parallelt med kjøreretningen.
- Sett kiler på begge sider, foran og bak, slik at trommelen ikke kan rulle.
- Bruk minst to direktesikringer i horisontalplanet over trommelens aksel.
- Tomme tromler har høyt tyngdepunkt og skal kiles ekstra.

3.9 Maskiner og anleggsutstyr

- Alle redskaper (skuff, hammer, ripper) senkes helt ned og låses.
- Maskinens egne bremser og parkeringsbrems settes på.
- Direktesikringer festes i godkjente festepunkter, aldri i hydraulikkrør eller sylindere.
- Stikker noen del mer enn 1,0 m ut bak, skal den merkes med refleks, advarselsflagg eller varsellys.
- Se også **GE-2.06-02 R** Oppkjøring og frakting av maskiner på lastebil.

3.10 Høy og smal last

Gjelder gods som er høyt i forhold til bredden.

- Beregn høyden til tyngdepunktet, og tilpass antallet stropper eller lastkjettinger.
- Bruk sidestøtte der det er mulig (bordvegger, klosser).
- Bruk minst fire sidestropper eller lastkjettinger, to per side, jevnt fordelt over godsets lengde.
- Vurder kjøreruten. Unngå krappe svinger og høy fart i vind.

3.11 Særtransport

Ved all transport med dispensasjonsvedtak gjelder dette i tillegg til vanlig lastsikring:

- Dispensasjonsvedtaket skal være med i original eller kopi under hele transporten og vises fram ved kontroll.
- Lastsikringen tilpasses vilkårene i vedtaket. Særkrav i vedtaket går foran vanlig praksis.

- Krav i vedtaket om følgebil, politieskorte eller tidsbegrensning (for eksempel bare dagtransport) er bindende og skal følges.
- Endres lasten (vekt eller mål) etter at vedtaket er gitt, skal nytt vedtak hentes inn før transporten.

3.12 Under transport

- Kontroller lastsikringen etter kort tids kjøring og ved pauser. Etterstram ved behov.

> **Viktig:** Kjør aldri med last som ikke er sikret etter denne rutinen. Er du i tvil om sikringen holder, ta kontakt med transportleder før du kjører.

4. Kontroll, registrering og dokumentasjon

- Vurdering av dokumentasjonsplikt føres på skjemaet for lastsikring.
- Lastsikringsplaner og dispensasjonsvedtak skal være tilgjengelige for sjåføren under transporten.
- Sikringsutstyr kontrolleres før hver bruk.
- Avvik, mistet last og nestenulykker registreres som RUH i SmartDok.

5. Referanser

- Lov om vegtrafikk (vegtrafikkloven) med tilhørende forskrifter
- Forskrift om bruk av kjøretøy §§ 3-2, 3-2a og 3-3 og §§ 5-7 til 5-10
- Skjema 0206-050 B Lastsikring
- **GE-2.05-20 R** Bruk av lastebil
- **GE-2.06-02 R** Oppkjøring og frakting av maskiner på lastebil
- **GE-2.06-03 R** Transport av farlig gods

Revisjonshistorikk

Rev.	Dato	Endring	Godkjent av
01	Utkast	Første utgave i GE-håndboka. Skrevet om fra SmartDok 0206-050 R.	Daglig leder